

**BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.
WARSZAWA, UL. GRZYBOWSKA 53/57**

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK OBROTOWY 2017**

**WRAZ
ZE SPRAWOZDANIEM NIEZALEŻNEGO
BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA**

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA

Dla Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej Banku Polska Kasa Opieki S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego Banku Polska Kasa Opieki S.A. z siedzibą w Warszawie przy ulicy Grzybowskiej 53/57 (dalej „Bank”), na które składają się: rachunek zysków i strat, sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok obrotowy od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku, sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2017 roku, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku oraz noty objaśniające, obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości i inne informacje objaśniające (dalej „sprawozdanie finansowe”).

Odpowiedzialność Zarządu Banku i osób sprawujących nadzór za sprawozdanie finansowe

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa, a także statutem Banku. Zarząd Banku jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r. poz. 2342), zwaną dalej „Ustawą o rachunkowości” Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej Banku są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Banku zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- 1) ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089) (dalej „Ustawa o biegłych rewidentach”),
- 2) Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 roku z późniejszymi zmianami,

Nazwa Deloitte odnosi się do jednej lub kilku jednostek Deloitte Touche Tohmatsu Limited, prywatnego podmiotu prawa brytyjskiego z ograniczoną odpowiedzialnością i jego firm członkowskich, które stanowią oddzielne i niezależne podmioty prawne. Dokładny opis struktury prawnej Deloitte Touche Tohmatsu Limited oraz jego firm członkowskich można znaleźć na stronie www.deloitte.com/pl/onas

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Sąd Rejonowy m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, KRS 0000446833, NIP: 527-020-07-86, REGON: 010076870

- 3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) (dalej „Rozporządzenie 537/2014”).

Regulacje te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Celem badania jest uzyskanie wystarczającej pewności, że sprawozdanie finansowe jako całość zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Wystarczająca pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z powyżej wskazanymi standardami zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników, podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia, powstałego na skutek oszustwa jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek błędu, ponieważ może obejmować zmywy, fałszerstwo, celowe pominięcia, wprowadzanie w błąd lub obejście kontroli wewnętrznej i może dotyczyć każdego obszaru prawa i regulacji, nie tylko tego bezpośrednio wpływającego na sprawozdanie finansowe.

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez Bank sprawozdania finansowego w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Banku. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Banku wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanego Banku ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw Banku przez Zarząd Banku obecnie lub w przyszłości.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania. Opinia jest spójna z dodatkowym sprawozdaniem dla Komitetu Audytu wydanym z dniem niniejszego sprawozdania z badania.

Niezależność

W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident i firma audytorska pozostawali niezależni od badanego Banku zgodnie z przepisami Ustawy o biegłych rewidentach, Rozporządzenia 537/2014 oraz zasadami etyki zawodowej przyjętymi uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zabronione przepisami art. 136 Ustawy o biegłych rewidentach oraz art. 5 ust. 1 Rozporządzenia 537/2014.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdania finansowego Banku uchwałą nr 29 Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku z dnia 12 czerwca 2013 roku. Sprawozdania finansowe Banku badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego dnia 31 grudnia 2013 roku, to jest przez pięć kolejnych lat obrotowych.

Najbardziej znaczące rodzaje ryzyka

W trakcie przeprowadzonego badania zidentyfikowaliśmy poniżej opisane najbardziej znaczące rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym spowodowanego oszustwem oraz opracowaliśmy stosowne procedury badania dotyczące tych rodzajów ryzyk. W przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne dla zrozumienia zidentyfikowanego ryzyka oraz wykonanych przez biegłego rewidenta procedur badania, zamieściliśmy również najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka.

Opis rodzaju ryzyka istotnego zniekształcenia	Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko oraz najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka
<p><i>Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe</i></p> <p>Wartość odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe, a także zmiana stanu tych pozycji została szczegółowo wykazana w nocie numer 16 do sprawozdania finansowego.</p>	<p>Poddaliśmy krytycznej analizie zaprojektowanie i działanie procesu oraz polityki tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe oraz dokonaliśmy oceny systemu kontroli w tym procesie, w tym kontroli automatycznych w systemach IT Banku, biorąc pod uwagę także możliwe obejścia kontroli.</p>
<p>Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe zawierają istotny element osądu i znaczącego szacunku.</p>	<p>W ramach przeprowadzonych procedur dokonaliśmy uzgodnienia bazy należności z tytułu kredytów z księgami rachunkowymi Banku w celu potwierdzenia kompletności ujęcia należności kredytowych będących podstawą tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości, jak również wartości tych odpisów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe.</p>
<p>Kwestia ta została uznana za kluczowy obszar ryzyka z uwagi na istotny wpływ odpisów z tytułu utraty wartości na wycenę bilansową należności kredytowych oraz wymóg dokonywania szacunków w oparciu o scenariusze odzysków i szacowanie przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i z zabezpieczeń.</p>	<p>Nasze procedury obejmowały również analizę próby należności kredytowych oraz zobowiązań pozabilansowych indywidualnie istotnych pod kątem funkcjonowania procesu identyfikacji przesłanek utraty wartości. Dodatkowo, dla ekspozycji ze stwierdzonymi przesłankami utraty wartości dokonaliśmy weryfikacji przyjętych założeń w zakresie scenariuszy odzysków oraz szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i z zabezpieczeń w celu potwierdzenia prawidłowości wyliczenia odpisu z tytułu utraty wartości lub rezerwy na zobowiązania pozabilansowe.</p>

Opis rodzaju ryzyka istotnego zniekształcenia	Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko oraz najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka
	<p>Dla ekspozycji podlegających indywidualnej ocenie utraty wartości, przeanalizowaliśmy wycenę zabezpieczeń oraz założenia w zakresie innych przepływów pieniężnych opracowane przez Zarząd.</p> <p>Dla ekspozycji podlegających portfelowej ocenie utraty wartości przeprowadziliśmy analizę zmian w metodyce kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe, analizę parametrów stosowanych przez Bank, analizę raportów z walidacji modeli i backtestów, a także dokonaliśmy przeliczenia wartości odpisów kalkulowanych metodą portfelową dla wybranej próby portfeli należności kredytowych.</p> <p>Dodatkowo, dokonaliśmy analizy zmian założeń budowy modeli wykorzystywanych do pomiaru ryzyka kredytowego w celu zapewnienia spójności z aktualnymi kierunkami zmian w sektorze bankowym oraz porównania stopnia pokrycia ekspozycji kredytowych odpisami z tytułu utraty wartości na tle sektora bankowego w Polsce.</p>
<p><i>Rozpoznawanie przychodów z tytułu odsetek i przychodów z tytułu prowizji i opłat</i></p> <p>Wartość przychodów z tytułu odsetek oraz przychodów z tytułu prowizji i opłat została szczegółowo wykazana odpowiednio w nocie numer 8 i 9 do sprawozdania finansowego.</p> <p>Zagadnienie to zostało uznane przez nas za ryzyko istotnego zniekształcenia z uwagi na udział tych przychodów w przychodach ogółem Banku oraz fakt, że stanowią one kluczowy element oceny dochodowości Banku.</p>	<p>Nasze procedury obejmowały między innymi zrozumienie i analizę środowiska kontroli wewnętrznej dotyczącej ujęcia i prezentacji poszczególnych typów przychodów oraz analizę kontroli automatycznych w systemach IT Banku istotnych w procesie rozpoznawania przychodów.</p> <p>Dokonaliśmy analizy zgodności polityki rachunkowości dotyczącej rozpoznawania przychodów z odpowiednimi standardami rachunkowości finansowej, w szczególności z tytułu dystrybucji produktów łączonych, w tym ubezpieczeniowych oraz odsetek od ekspozycji z rozpoznaną przesłanką utraty wartości.</p> <p>Na wybranej próbie dokonaliśmy szczegółowej analizy przychodów prowizyjnych rozpoznanych jednorazowo pod kątem prawidłowości ich rozliczenia oraz prawidłowości ich rozpoznania w odpowiednim okresie sprawozdawczym, a także przeprowadziliśmy szczegółowe procedury analityczne na przychodach z tytułu</p>

Opis rodzaju ryzyka istotnego zniekształcenia	Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko oraz najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka
<p><i>Ryzyko nadużyć ze strony kierownictwa</i></p> <p>Ryzyko nadużyć ze strony kierownictwa jest ryzykiem nieodłącznym dla każdego badania sprawozdania finansowego.</p> <p>Kwestia została uznana za kluczowy obszar ryzyka, ponieważ Zarząd Banku ma możliwość dokonywania nadużyć ze względu na możliwość manipulowania zapisami księgowymi oraz przygotowywania nierzetelnych sprawozdań finansowych w wyniku omińnięcia kontroli, która wydaje się być prawidłowo zaprojektowana.</p>	<p>odsetek i przychodach z tytułu prowizji i opłat wraz z wyjaśnieniem nietypowych zdarzeń oraz transakcji jednorazowych.</p> <p>Nasze procedury obejmowały zrozumienie i ocenę środowiska kontroli wewnętrznej w zakresie procesów operacyjnych i księgowych, jakie mają miejsce w Banku.</p> <p>Ponadto, nasze procedury obejmowały krytyczną ocenę przyjętych przez Bank założeń w istotnych szacunkach rachunkowych oraz nietypowych transakcji (w tym transakcji z podmiotami powiązanymi).</p> <p>Przeprowadziliśmy analizę zarządzeń, protokołów z wewnętrznych i zewnętrznych kontroli, protokołów z posiedzeń organów stanowiących Banku, korespondencji z instytucjami, rejestrów roszczeń klientów i rejestrów zdarzeń operacyjnych.</p> <p>Przeprowadziliśmy także analityczny przegląd danych finansowych oraz analizę zapisów dziennika pod kątem zdarzeń i zapisów nietypowych, w tym niesystemowych zapisów dziennika.</p> <p>Nasze procedury objęły także monitorowanie zewnętrznych źródeł informacji w celu identyfikacji potencjalnych naruszeń przepisów prawa i regulacji.</p>

Opinia

Naszym zdaniem załączone roczne sprawozdanie finansowe Banku Polska Kasa Opieki S.A.:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz jego wyniku finansowego za rok obrotowy od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo, zgodnie z przepisami rozdziału 2 Ustawy o rachunkowości, prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Bank przepisami prawa, w tym rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133 z późniejszymi zmianami) i postanowieniami statutu Banku.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Nasza opinia o sprawozdaniu finansowym nie obejmuje sprawozdania z działalności.

Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami prawa.

Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami Ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z art. 49 Ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133 z późniejszymi zmianami) oraz, że jest ono zgodne z informacjami zawartymi w załączonym sprawozdaniu finansowym. Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia oraz wskazanie na czym polega każde takie istotne zniekształcenie. Ponadto zgodnie z wymogami art. 111a ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r., poz. 128, z późniejszymi zmianami), zwanej dalej „Prawem bankowym”, naszym obowiązkiem było zbadanie informacji finansowych zawartych w rozdziale 8 sprawozdania z działalności Banku.

Naszym zdaniem sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i jest zgodne z informacjami zawartymi w załączonym sprawozdaniu finansowym. Ponadto oświadczamy, iż w świetle wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego, nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Opinia na temat oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego

Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za sporządzenie oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego zgodnie z przepisami prawa.

W związku z przeprowadzonym badaniem sprawozdania finansowego, naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami Ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy emitent obowiązany do złożenia oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego, stanowiącego wyodrębnioną część sprawozdania z działalności, zawarł w tym oświadczeniu informacje wymagane przepisami prawa oraz w odniesieniu do określonych informacji wskazanych w tych przepisach lub regulaminach stwierdzenie, czy są one zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym.

Naszym zdaniem w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego Bank zawarł informacje określone w paragrafie 91 ust. 5 punkt 4 lit. a, b, g, j, k Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r., poz. 133 z późniejszymi zmianami) („Rozporządzenie”). Informacje wskazane w paragrafie 91 ust. 5 punkt 4 lit. c-f, h oraz lit. i tego Rozporządzenia zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Informacja o sporządzeniu oświadczenia na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami Ustawy o biegłych rewidentach informujemy, że Bank sporządził oświadczenie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b ust. 1 Ustawy o rachunkowości jako wyodrębnioną część sprawozdania z działalności.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących oświadczenia na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

Inne informacje, w tym o wypełnieniu obowiązków wynikających z przepisów prawa

Za zapewnienie zgodności działalności z regulacjami ostrożnościowymi wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo Bankowe (Dz. U. z 2015 r., poz. 128, z późniejszymi zmianami), uchwał Zarządu Narodowego Banku Polskiego oraz Uchwał Komisji Nadzoru Finansowego odpowiedzialność ponosi Zarząd Banku. Naszym zadaniem było, w oparciu o przeprowadzone badanie, przedstawienie informacji czy Bank przestrzegał obowiązujących go regulacji ostrożnościowych. Naszym celem nie było wyrażenie opinii na temat przestrzegania tych regulacji przez Bank.

W oparciu o przeprowadzone badanie informujemy, że nie zidentyfikowaliśmy przypadków naruszenia obowiązujących Bank regulacji ostrożnościowych oraz nie stwierdziliśmy nieprawidłowości, które mogłyby mieć istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Banku, w szczególności w zakresie prawidłowości ustalenia współczynników kapitałowych.

Przeprowadzający badanie w imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. – podmiotu wpisanego na listę firm audytorskich prowadzoną przez KRBR pod nr. ewidencyjnym 73:

Dorota Snarska-Kuman
Kluczowy biegły rewident
nr ewidencyjny 9667

Warszawa, 26 lutego 2018 roku